GAZETA KRAKOWSKA

Nro 89.

Z KRAKOWA DNIA 7 LISTOPADA 1821 ROKU WE SRODĘ.

Z Kielc d. 19 Października.

Dnia 17 Października 1821 odbył się tu w Kielcach rzad i obchód, który wart iest, publiczności bydź doniesionym — JW. Kasper Wielogłowski, od lat dwunastu, to iest, od samego przyłączenia Woiewództwa Krakowskiego do Xięztwa Warszawskiego bezprzestannie w Administracyi tegoż Woiewództwa pracuiąc, dawniey Prefektem, teraz Radcą Stanu i Prezesem Kommissyi, umiał zawsze w naytrudnieyszych okolicznościach, w iakich się naród nasz znaydował, połączyć gorliwość niespracowaną naypilnieyszego Urzędnika z niezmordowaną troskliwością, aby zmnieyszyć ucisk obywateli, nieuchronny od woiennych wypadków. — Gdy wszystkie inne Woiewództwa zmieniały Naczelników, Wielogłowski niebaczny na własne widoki z ofiarą maiątku, poświęcił się Woiewództwu, w którem się urodził, w przywiązaniu Krakowianów znayduiąc zawsze nagrodę. — Należało Radzie Woiewódzkiey, z mocy prawa będącey składem zaufania Obywateli, dać tegoż przywiązania dowód trwalszy nad znikome życie. — Otrzymawszy przeto pozwolenie Xcia Namiestnika Królewskiego, zebrana w wielkim komplecie, ofiarowała mu srebrny Portefeuille, złotym w kształcie dębowych liści otoczony wieńcem, z napisem: "Wdzięczność Obywateli swemu Prezesowi," uwieńczaiącym i odezwy uczucia ich wynurzaiącą. — W kilku słowach pełnych skromności, która prawdziwey zawsze towarzyszy zasłudze, Radzie, za ocenienie chęci Jego podziękowawszy, przyiął ofiarę w przytomności całey swey familii, chcąc przez to niezatartą w sercach swych dzieci zostawić pamiątkę, że Polak miłość współziomków nad wszystko przekładać winien. — Powszechnem rozrzewnieniem ukończyła się ta obywatelska uroczystość. — Ileż to razy, tabakiery, pierścienie, medale, pochlebstwo, podłość i trwoga dawały i dawać musiały, dziś czuła ofiarowała serca wdzięczność, prawa odebrała zasługa. — Bluszcz, który szczęśliwego wieńczy woiownika skronie, iluż iest łzami skropiony; nie iestże nayświętszym obywateli obowiązkiem, uznać zasługi tych, którzy też łzy ocierać, rany

przez woynę zadane goić usiłuią?

W odmętach woyny zachować porządek, w Powszechnym ucisku znaydować ulgę rządzonym, dobro publiczne maiąc na celu, szanować własność osob się, łączyć trudny zawód Urzędu ka gorliwego z sercem Obywatela, takim bydź powinien Urzędnik Administracyyny: takim uznaią Kaspra Wielogłowskiego wdzięczne serca podwładnych.

Z Wilna d. 10 *Października d. k.*

J. C. Mość Wielki Xże Mikołay Pawłowicz, przybył te dnia 7 b. m. o godzinie 2giey z południa na czele leybgwardyi pułku strzelców pieszych. Spotkany przez JW. Jenerała Woiennego Gubernatora, Rzymskiego Korsakowa, Jenerałów i Urzędników, po przeciągnieniu pułku przed JW. Jenerałem Gubernatorem Woiennym J. C. Mość udał się do przygotowanego dla siebie pałacu.

Z Paryża d. 20 *Października.*

Przyiechał tu z Londynu Hr. Montholon, i oczekiwany także iest Jenerał Bertrand

Obiory nowych deputowanych są iuż prawie ukończone i wszędzie wedle życzenia rządu wypadły. Pomiędzy obranemi znayduie się także Clauzel de Cousergues.

Stan zdrowia naszego Arcybiskupa ciągle się pogorsza; Monsieur i Xże Angouleme odwiedzili w tych dniach szanownego tego starca.

Sławnemu Goldoni, autorowi dramatycznemu, wystawiony zostanie w Wenecyi marmurowy pomnik.

Margr: St. Marsan iest znowu Ministrem zagranicznych spraw w Królestwie Sardyńskiem.

Sąd Parów zbierze się d. 19 Listopada dla sądzenia oskarżonego o spisek dnia 19 Sierpnia 1820 Maziau.

Dzisieyszy dziennik Sporów zawiera pod artykułami z Petersburga i Paryża próżne mieysca. Toż samo i gazeta Francyi.

Z Marsellii odpłynął znowu okręt z 16 Francuzkiemi i Niemieckiemi officerami do Grecyi. Dwóch jenerałów Francuzkich chce także udać się do Grecyi.

Woysko Francuzkie, zwłaszcza iazda uzupełniane teraz iest stósownie do oznaczoney liczby na czas pokoiu. Popisowi z roku 1819 powołanemi są rozporządzeniem Królewskiem do czynney służby.

Xże Decazes oczekiwany iest w tych dniach w Paryżu i uda się zaraz na swoie poselstwo do Londynu.

Były Porucznik de Ruault został z powodu nastania na życie Jenerała Dugeon przez sąd tuteyszy na śmierć skazany. Był on synem staro-szlacheckich rodziców, odbył szkoły w Wersalu, znaydował się w wyprawie r. 1809 przeciw Austryi, został w r. 1811 w Hiszpanii w niewolą zabrany i do Jamaiki odesłany, a w r. 1814 w pułku kiryssierów gwardyi Królewskiey umieszczony, lecz dla 2ch poiedynków oddalony. Gniew z tego oddalenia nakłonił go do zabóystwa swoiego Pułkownika i krewnego. Upraszał on sądu o łaskę, aby go bez poprzedzaiącego więzienia prosto na śmierć skazał.

Monitor zawiera następuiący artykuł:

"Pytanie względem woyny i pokoiu zostaie w dotychczasowym sta ie a podobieństwo utrzymania w Europie pokoiu bynaymniey się nie zmieniło. Główną siłę powstańców Greckich stanowi flotta, któ-

rą wyspy wystawiły. Nie potwierdziły się pogłoski o nowey bitwie morskiey. Zdaie się nawet, iż ta woyna morska zamieniła się teraz na krążenia i rozbóie. Niezgoda pomiędzy poiedyńczemi powstaniami Greków iest nayniebezpiecznieyszym nieprzyiacielem, którego się lękać powinni. Obok flotty oblężenie Janiny iest dla sprawy Greków naypomyślnieyszym zdarzeniem. Opór nieustraszonego starca Ali przyczynił się szczególniey do powstania Peloponesu i wysp. Jeżeli Ali pokona swoie nieprzyiacioły, tedy zada cios państwu Tureckiemu, chociaż za siebie tylko nie za Greków walczy; ieżeli zaś pod mocą oręża i ciężarem wieku swego ulegnie, tedy trudno będzie Grekom utrzymać się przeciw Turkom. Mówiemy tu tylko o właściwey Grecyi; bo iak się zda sprawa Greków w Multanach już upadła. Do sprzecznych i zmyślonych doniesień, które rozpuszczaią, nie mało wpływaią gieldowi spekulanci w Londynie i Paryżu. Publikum przekonane bydź może, iż każde powstanie, ieżeli naprzód nie postępuie, idzie wstecz. Lecz iakikolwiek będzie wypadek walki, która tak żywo zatrudnia i obchodzi umysły, niewątpiemy iednak, że sprawa Greków, iakim badź sposobem, przyydzie nakoniec pod opiekę ucywilizowanych narodów. Jakie są przynaymniey nasze życzenia i nadzieie. Lecz wypływaż ztąd, że Grecy iako naród z pod Ottomańskiego państwa wyrwanemi zostaną? To mogłoby tylko przez ich własną siłę lub wdanie się Europeyskich narodów nastąpić. Co do pierwszego atoli pytania, zdaie się bydź rzeczą pewną, że Grecyia iest za słabą i niezgodną, dla oswobodzenia się sama przez się. Co do drugiego, zachodzą zanadto obszerne i zawikłane pytania, ażeby mogły bydź podług innych zasad iak powszechnego interessu Europy rozwiązanemi. Bez wątpienia przyszłość i czas, które każdemu ludowi naturalne przeznaczenie nadaią, rozwiążą nakoniec te wielkie pytania i przywrócą istnienie Grekom. Jakkolwiek przykrą dla nich będzie ta nieodzowna konieczność, czekać skutków czasu, iest ona iednak niezmiennym biegiem spraw ludzkich.

Portugalia zaczyna kosztować owoców swey rewolucyi i samowładności ludu. Przez osiądzenie Królewskiey rodziny w południowey Ameryce zapobieżonem zostało oderwaniu się Brazylii od macierzystego kraiu. Powrót iey do Europy, który zdarzenia w Oporto i Lizbonie wymogły, zrządzić w tym względzie może skutki, których woyskowa fakcyia w swem zapale dla odrodzenia dawney Lusitanii nie przewidziała. Cóż Portugalia znaczyć będzie bez Brazylii? Oto będzie na mappie ułamkiem Hiszpańskiego półwyspa, iak za czasów Filipa 3go.

Rząd Hiszpański znalazł stanowczą chwilę, iaka rzadko się zdarza w rewolucyynych wstrząśnieniach, i dał poznać co trzeba i co uczynić należy. Jedna tylko dzielna demonstracyia władzy przestraszyła fakcyionistów. Powrót i obecność Króla w iego stolicy obudziły dawne uczucia iego ludu i złośliwe podniecania do nowego 6go Października zamieniły się w tryumf. Morowe powietrze i niezgoda domowa walczą z sobą o panowanie w nieszczęśliwym tym kraiu. Zbroyne partyie przebiegaią prowincyie i chociaż zawsze pobite, powstaią iednak zawsze z nową

)2(

suchwałością. W niektórych miastach podnosi grożąca demokracyia głowę, ogłasza rzeczpospolitą i szuka swoich związkowych w ludziach, którzy w swey oyczyznie piątnowanemi byli. Pomimo tego wszystkiego charakter ludu Hiszpańskiego spodziewać się każe, że przeminą tryumfy ducha rewolucyynego, i że Hiszpania sama powróci do wielkiey federacyi Europeyskich ludów.

Anglia okazała w ostatnich czasach, co rząd znaiący swą siłę, którego zasady od wieków założone są, dokazać może. Anglią zdaią się równie mało obchodzić poiedyncze wewnątrz fakcyie, jak iey dług narodowy. Od 25 lat opierała się wszystkiem natężeniom rewolucyi, która całą Europę zwyciężyła, tylko Anglii nie. Z swoiemi flottami, handlem i wytrwałością ponowiła w naszych czasach cuda dawnego Rzymu.

Francyia zbiera także iuż w świetnym sposobie owoce mądrego swoiego reprezentacyynego systematu i bardziey nadal będzie. Przez jeograficzne swoie położenie, rozległość ziemi, przemysł, znaczną ludność, obronne brzegi i język swóy posiada korzyści, których nikt zaprzeczyć iey nie może i które czynią ią niejako głównym Europy kraiem. Nie potrzebuie utrzymywać woysk, któreby przewyższały iey ludność i skarb. Nie braknie iey wszelako na woiownikach, gdyby przymuszoną była pokazać się na nowo na polu bitwy. Publiczny kredyt Francyi przewyższa wszelkie oczekiwania. Smieszne i gorszące sceny, które niedawno w Lienie zaszły, nie zasługuią na uwagę. Dzień, który do nich wybrany został, był razem rocznicą wzięcia i zniszczenia tego miasta. Bohaterowie dnia tego okazali tylko, iakieby nas spotkało szczęscie, gdyby oni na czele rządu zostawali.,,

Z Londynu d. 2) Października.

Ministrowskie nasze pisma zapewniaią na nowo, że Krol nasz w powrocie swoim z Hanoweru odwiedzi Króla Francuzkiego, który go zaprosił i pałac Burbonów na iego przyięcie urządzić kazał. — Król oświadczyć kazał, iż na uczcie miasta tuteyszego d. 9 Listopada (z powodu obioru nowego prezydenta) znaydować się nie może, ponieważ do dnia tego nie powróci z stałego lądu.

P. Austyn, wychowaniec zmarłey Królowey, bawi teraz w letnim mięszkaniu Lorda Hooda w Whitey.

Cena zboża średniego przecięcia w zeszłym tygodniu była: kwarter pszenicy 61 szyl: 4 pence, żyta 23 szyl: 4 p. ięczmienia 33 szyl: 5 p. owsa 21 szyl: 11. p. bobu 33 szyl: 3 p. a grochu 31 szyl: 6. penców.

Pokazywani tu od nieiakiego czasu za pieniądze dzicy Brazylianie, czyli tak nazywaiący Indyyscy Bouticoudas, oznaymić kazali w pismach tuteyszych, że stosuwnie do ustaw Angielskich były ich pan zmuszony został nadać im wolność, że pieniądze, które teraz zbiorę, są ich własnością, i że chcą zebrać fundusz, aby żyć mogli wolno w Anglii.

Jenerał Hr. Bertrand opuścił swoie mięszkanie w ulicy Oxford i powraca do Francyi za pozwoleniem rządu tamteyszego.

Kawaler Mascelet, który od kilkunastu lat był w Liwerpoolu konsulem Francuzkim, iedzie teraz w ważnem poselstwie do Bukarestu.

W podróży przez Francyią wyrzucał nasz Król z powozu ubogim, którzy się do niego zbliżali luidory i 5cio frankowki.

Prezydent Boyer na Hayti otwieraiąc d. 1 Sierpnia piąte zgromadzenie izby Reprezentantów wyraził w swey mowie między innemi: " Szczęśliwe zdarzenia, które wszystkich Haytanów pod panowaniem naszey konstytucyi połączyły, tak dalece dopełniły moich życzeń, że przywrocone zaufanie codziennie bardziey wzrasta, i że pomimo złośliwych usiłowań los kraiu iest na zawsze utwierdzony. Postanowienie nasze okupienia życiem wolności i niepodległości naszey oyczyzny, iest całemu światu wiadome; lecz mimo tego nieprzyiaciele nasi pokładaią swoie nadzieie na wewnętrznych naszych rozdwoieniach i niema żadney intrygi, któreyby nie użyli dla przygotowania naszego upadku. Ta prawda iest tak powszechnie wiadomą, iż z strony moiey nie potrzebuie żadnego dowodu. Dosyć iest z mey strony, gdy władzom konstytucyynym i współziomkom zalecę zachowanie owey iedności, od którey bezpieczeństwo kraiu zawisło, i aby zawsze pamiętali, iż szczęśliwość kraiu przez dobry tylko porządek i unikanie klęski nieładu zapewnioną bydź może, z których ostatnią równie iak tyranię nienawidzić nam należy i dzięki Bogu, że ta iuż u nas na zawsze ustala.,,

Chrystof, były Król Hayti, zakupił także niektóre posiadłości w Anglii, które teraz pozostała po nim wdowa objęła.

Podług pism Amerykańskich liczba parowych statków na rzekach Missisipi i Ohio wynosi do 72.

List z Laguayra pod d. 15 Września donosi, że 3 bogato wyładowane Hiszpańskie okręty, nie wiedząc, że to miasto znayduie się w ręku patryiotów, zawinęły do tamteyszego portu i zostały przez nich iako zdobycz zaięte.

Gazeta Luisiany ogłosiła następuiące oznaymienie: " Pewien młody dosyć kształtny człowiek lubo bardzo sobie życzył dostać żony, ale dotąd tey nie poiął, dla dopełnienia więc swoiego życzenia ofiaruie się wszystkiem wdowom i pannom mniey iak 32 lat maiącem na wygraną w lotteryi. Liczba losów składać się ma z 600, a każdy 50 dollarów kosztować. Jeden tylko Numer będzie trafiaiący, a wygrywaiąca go otrzyma iego rękę i z nią 30,000 dolarów.,,

Z Baltimoru piszą pod d. 11 Września: Przybyły tu wczoray w 12 dniach z Hawanny okręt przywiozł następuiące ważne doniesienia: Gdy sprawa niepodległych południowey Ameryki i Mexyku tak wielkie czyni postępy, zaczenaią i mieszkańcy wyspy Kuba o przyszłym swoim losie przemawiać. Niektórym marzy się niepodległość; lecz większa liczba sądzi, iż Kuba dostać się musi pod panowanie Angielskie. To tylko pewna, że związki między Kubą i macierzystym kraiem bardzo zwątlały, i że powaga duchowieństwa od zniesienia inkwizycyi i zaprowadzenia nowey konstytucyi i na tey wyspie bardzo osłabła. Nim ten okręt odpłynął, odebrano tam z Werakrux wiadomość, że nowy Wicekról O'Donoiu tak mało z swoiego tam przyięcia i stanu rzeczy był kontent, iż zaraz po wydaniu odezwy odiechał i co chwila oczekiwany był w Hawannie.

Z Madrytu d. 9 Października.

Oto iest adress, który Stany nadzwy.

czayne na zagaiaiącą mowę Królewską uchwaliły i przez deputacyią Monarsze złożyły:

"Nayiaśnieyszy Panie! Szlachetne uczucia, które wynurzyłeś W. Król: Mość przed Stanami nadzwyczaynemi na pierwszem ich posiedzeniu, są nowym dowodem przywiązania iego do tego bohatyrskeigo narodu. Wzmocni się przez to gorliwość i stałość Deputowanych. Maiąc sobie polecone staranie o ustalenie ogólney pomyślności, odpowiemy oczekiwaniu narodu i W. K. Mości. Pochlebne wyrazy z szlachetnych ust W. K. Mości, zachęcaią nas do usilnieyszego zaięcia pracą; chcemy usprawiedliwić nadzieię narodu i W. K. Mości. Dopełniaiąc Królewskiey swoiey prerogatywy, dałeś nam W. K. Mość w sposób nayuroczystszy poznać te życzenia, i wskazałeś nam ważne przedmioty maiące iść pod naszę rozwagę. Mamy urządzić rozmaite sprężyny machiny politycżney, ażeby działanie rządu nie doznawało żadney przeszkody. Jakoż bez tey zgodności wszystkich części administracyi, naymędrsze ustawania byłyby bezskuteczne, i naprożno konstytucyia kładłaby podstawy budowy, gdyby nagannne stronnictwa szpeciły to okazałe dzieło, nadwerężaiąc iego całość. Konieczną zatem iest rzeczą, Nayiaśnieyszy Panie, pogodzić wszystkie nasze prawa, z kardynalnem prawem Państwa. Taki będzie cel nadzwyczaynych Stanów. Zaymą się potem ważnemi przedmiotami, zgodnemi z utrzymaniem porządku publicznego, od którego pomyślność narodu zależy. — Dla pozyskania tych pożądanych skutków nie oszczędzą Stany ni starań, ni usilności; i ilekroć gorliwość W. K. Mości wezwie naszey pomocy, bądź do proiektów użytecznych, bądź do środków przez okoliczności wskazanych, znaydzie zawsze w Stanach, nay gorliwszych przyiaciół szczęśliwości publiczney. Miłość porządku i wolności będzie dla nas zawsze prawidłem — Prawda N. Panie, iż powtarzamy tylko własne twoie słowa; prawda, iż iakkolwiek bądź ważne są przedmioty, podane naszey rozwadze, dzieło bytu naszego iest nayważnieysze w obecnych okolicznościach. Stany są zakładem wzaiemney ufności między pierwszemi władzami Państwa; ich przytomność dostateczna iest do omylenie zbrodniczych nadziei, powściągnienia zapału namiętności, rozproszenia przyczyn obawy, zaspokoienia dobrych, przestraszenia złych, wzmocnienia powagi prawa, utworzenia nakoniec niezłamanego szańca około tronu konstytucyynego. Bezrząd nie targnie się na to święte zgromadzenie, a samowolność nie osłabi stałości iego. — Przekonane o tych prawdach równie dla Królów iak dla narodów użytecznych, z pociechą widziały Stany, iak W. K. Mość na zgromadzeniu narodu tron swóy opierałeś, a z ust Monarchy słyszały oświadczenia, uczynione w obliczu Hiszpanii i Europy.,,

Byli stronnicy Francuzcy wyięłemi nawet są od obiorów do przyszłych zwyczaynych Stanów.

Moreda, Gubernator cywilny Arragonii, w ulotnem swoim piśmie mówi nader ciemno o planie Riegos, ale obwinia go o nieposłuszeństwo, ponieważ zamiast udania się na mieysce swoiego wygnania do Lerida, chciał udać się do Saragossy.

W Maiu upoważniony został Minister woienny do wezwania do służby na 4 miesiące 15,000 narodowey gwardyi, dla zastąpienia liniiowych woysk, którym czas służby upłynął. Teraz prosi o pozwolenie zatrzymania ich w służbie, ponieważ kordon przeciw zaraźliwey chorobie wymaga do 10,000 ludzi od zwyczayney służby.

Dla zabezpieczenia Madrytu przeciw morowey chorobie zabronione są od 5 b. m. przechadzki na przedmieścia.

Władza mieyska Malagi pisze, iż stan zdrowia w tem mieście ciągle iest dobry, ale większa część mięszkańców opuszcza go, sądząc, że w niem także panuie żółta gorączka.

Doniesienia z Barcellony ciągle są zasmucaiące: od 3 do 5 Października umarło tam przeszło 1000 ludzi na żółtą gorączkę. Dzieci poniżey 12 lat są od niey wolne; ale wiele z nich przez utratę rodziców i krewnych zostaie w naynędznieyszym stanie. Wiele Hiszpańskich lekarzów uciekło z Barcellony; lecz ucieszyli się bardzo mięszkańcy, gdy tam kilkunastu Francuzkich przybyło. — W Tortosie z braku mężczyzn chowaią kobiety trupy.

Sprawuiący tu Rossyyskie interessa podać miał rządowi przełożenie przeciw nowey naszey taryffie celney.

Z Lizbony d. 3 Października.

D. 2 b. m. P. Thomas żalił się w Stanach: iż znayduią się ieszcze tak wyrodni Portugalczykowie, że publicznie i skrycie podniecaią umysły przeciw teraźnieyszemu porządkowi rzeczy i nieufność wznieciaią. Stany zaleciły kommissyi prawodawczey, aby wygotowała proiekt do ustawy, mocą którey burzyciele publiczney spokoyności karanemi bydź maią iako zbrodniarze obrażonego narodu.

Rząd wezwał władze kraiowe, aby miały baczne oko na rabusiów, i t. d. którzy pokazali się w kilku powiatach, a lud, aby nie dawał im przytułku.

Arcybiskup nasz wydał z rozkazu rządu list pasterski zalecaiący konstytucyyne systema. Pisma tuteysze użalaią się iednak, iż w całem tem piśmie nie wspomniał o teraźnieyszey konstytucyi.

Wielu officerów Portugalskich, którzy w r. 1810 podczas wtargnienia Francuzów weszli w służbę Francuzką i z naszey wyłączonemi zostali, przywróconemi teraz są do dawnych stopniów.

Z Hagi d. 23 Października.

Druga izba Stanów ieneralnych nie iest ieszcze dosyć licznie zebrana, aby mogła do obrania prezesa przystąpić.

Poseł Angielski, Lord Clancarty, przybył tu w sobotę, ale za kilka dni odiedzie na powrót do Bruxelli, gdzie Król Angielski powracaiąc przez Kale do Anglii na początku Listopada przybędzie.

Poseł Szwedzki wyieżdża ztąd za pozwoleniem swoiego rządu do Gotenburga.

Z Hamburga d. 24 Października.

Okręt Flora, Kapitana Kirchhoff, został za przybyciem tu z rozkazu senatu na kwarantannę skazany, ponieważ na przedporciu Malaga umarło dwóch maytków tego okrętu na podeyrzaną chorobę.

Gazeta tuteysza zawiera o Turecko-Greckich sprawach listy następuiące:

Z Korfu d. 18 Września.

"Sześciu tuteyszych Greków za daną pomoc powstańcom Greckim i buntownicze plany przeciw naszemu rządowi skazanych zostało na śmierć, a 23ch na wygnanie; wszyscy odwołali się do ułaskawienia Lorda Kommissarza, lecz wątpią aby

go otrzymali.,,

Z Tryiestu d. 11 Października.

"Dziś ogłoszono tu wyrok, iż żaden Grek, który nosił oręż przeciw Turkom, niema bydź do kraiów Austryiackich wpuszczony i ieżeli przybędzie na kwarantannę, tedy po iey odbyciu ma bydź nazad zwrócony.,,

Z Marsellii d. 7 Października.

Wyimek z listu Niemieckiego officera.

"Przybyłem tu przed kilku dniami i zastałem 17 Niemieckich officerów, podofficerów i żołnierzy, naywięcey Pruskich, iednego Szwaycara i 2 officerów Francuzkich, którzy ugodzili już okręt za 3000 Fr. który zawieść nas ma do Grecyi. Odpłyniemy d. 18 Października ieżeli te pieniądze zbierzemy. Na wsparcie Francuzów mało rachować możemy. Tuteysi Greccy kupcy nic prawie dla sprawy swoich współziemków nie czynią. Wszyscy officerowie nie posiadaią razem iak 1200 Fr. a żołnierze nic. — Gazety tak wiele piszą o studentach, którzy udaią się do Grecyi; ia zapewnić WPana mogę, iż żadnego niewidziałem, co mnie tem więcey radziwia, że rząd Francuzki nie czyni żadney trudności, skoro kto iest przyzwoitym passportem opatrzony.,,

Od granic Włoskich d. 10 Października.

"Z nadeszłych doniesień wiemy, że Porta znayduie się w wielkim kłopocie względem żądań Rossyi, że Reis-Effendy odebrał z Petersburga pisma, które dały powod do zgromadzenia się Tureckich Ministrów i nowych z posłem Angielskim narad, i że Rossyia więcey niżeli kiedy obstaie przy bezwarunkowem przyięciu rozmaitych punktow i od nich wcale odstąpić nie chce. Słychać także, iż poseł Austryiacki nie chce się więcey do tey sprawy mięszać. Wszystkie te okoliczności i wiele innych, których tu wyłuszczyć nie możemy, przekonywaią znakomitszych Franków w Pera mięszkaiących, że przyyść może do woyny między Rossyią i Portą; nie łudząc się zatem wieściami pokoiu urządzaią swoie interessa.,,

"Trzydzieste piąte pismo wolności Greckiey w Modon wydawane z dnia 1go Września opiewa: "Chwała bądź Bogu Wszechmocnemu, i t. d. W tey chwili nadeszła do tego szczęśliwego miasta wiadomość o wzięciu twierdzy Artos; mięszkańcy poddali się przez ugodę; nie wiele tam znaydowało się barbarzyńców i życie ich zachowane zostało. Helleniści zachowali w ogóle iak naywiększe umiarkowanie. Xiże Demetry Ipsylanty przybył do Patras; liczba znayduiących się tam Hellenistów przenosi 10,000. Potężne nawy wyspy Hydra zabrały znowu trzy wielkie Tureckie okręty. Bóg i Helleniści!,,

Od brzegów Menu d. 20 Października.

"W Heidelbergu utworzony także został związek dla zbierania składek na wsparcie Greków; pomiędzy członkami iego wydziału znayduie się Burmistrz Heidelberga Lombardino i Księgarz Winter.,,

"Wprowadzanie zagranicznych posłów na posłuchanie do W. Sułtana w Stambule dzieie się iak następuie: Tłumacz Porty wchodzi do sali tronowey i mówi: "Za drzwiami stoi niewierny, który cierpiąc głód, żąda tedzeniæ, i pragnie także bydź odzianym!,, Na to odpowiada W. Sułtan: "Nakarmić tego niewiernego, odziać i tu wpuścić.,, Oto iest sposob, iakim posłowie Chrześciiańscy przychodzą do tego, co w Europie nazywaią honorowemi futrami.,,

DODATEK DO Nro 89 GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 7 LISTOPADA 1821 ROKU WE SRODĘ.

Z Hanoweru d. 25 Października.

Xżę Metternich, który zaraz po przybyciu tu swoim d. 20 odwiedził Ministrów Margr: Londonderry i Hr: Münster, miał d. 21 pierwsze posłuchanie u N. Króla i iadł u niego obiad. Sądzą, iż wysoki ten Urzędnik stanu zabawi tu dni 14 i do tegóż zapewne czasu bawić będzie Margr: Londonderry. Rossyyski poseł przy dworze Londyńskim, Hr. Lieven, i Rossyyski Radca stanu Oubril są tu oczekiwani. — Słychać, iż w zamku Herrnhausen odbyć się mają narady z przybraniem obcych dyplomatyków.

Odiazd J. K. Mci odłożony na nowo został do 3 Listopada.

Wielu szlachcie, którzy podczas obcego zaięcia Hanoweru za nadto sprzyiali zdobywcy, udzielił Król przebaczenie. Z poleconych łasce Królewskiey 27 przestępców ułaskawił Monarcha wszystkich aż do iednego, który za znieważenie podeszłych rodziców odbydź ma naznaczoną sobie karę. Z oycowską troskliwością dowiadywał się także Król o los kilkunastu włościan, którzy podczas wyprawionego nad Hallerbruch polowania przez roziuszone jelenie znacznie pokaleczonemi zostali. Okazał niemniey przywiązanie swoie do Niemieckiego swoiego ludu przez przywołanie do siebie kilkunastu kupców i rzemieślników, z których składów zakupił mnóstwo fabrykatów Hanowerskich, iako to towarów stalowych, obrussów i szyciów. Od ubogiego tkacza z Linden przyiąć także łaskawie raczył dzieło iego sztuki, to iest worek zrobiony na warsztacie bez żadnego szwu.

Pomiędzy nowo tu przybyłemi cudzoziemcami znayduią się W. Xże Weymarski i Hr. Jiterburg, (syn byłego Króla Szwedzkiego Gustawa Adolfa.)

Król zdaie się bardzo kochać obu Jerzych synów braci swoich Kumberlandyi i Kambridgi około półtrzecia lat maiących. Widząc pierwszy raz młodego Kambridgę zapytał go: czyli iuż mówi? "O mówię! Boże zachoway Króla! „odpowiedział dzieciuch.

Senat wolnego miasta Bremy przysłał Królowi w podarunku 40 butelek wina Reńskiego z 1786 r. 40 butelek z roku 1780 i 40 butelek wina Mozeli z r. 1600.

Z Hamburga d. 27 Października.

Liczne nasze rafineryie cukru znayduią się teraz w nader przykrem położeniu i wiele z nich zaprzestać musiały swoich robót. Do tego przyczyniło się nie tylko ustawiczne spadanie ceny cukru, ale nadewszystko, iż odcięty im został odbyt do Rossyi i Austryi, ponieważ oba rządy tak dalece wspieraią wewnętrznie swoie fabryki, że nie podobna iść z niemi w konkurencyią. Pozostał im się tylko odbyt do Prus: lecz i tam naprowadzono tyle rafinowanego cukru, że sprzedarz iego iest bardzo trudna. Dawniey miał przynaymniey nasz syrop do Prus wielki pokup; ale gdy teraz Francyia i Daniia na wywóz z ich rafineryy syropu wielkie naznaczyły nagrody, idzie z tych kraiów, a zwłaszcza z Bordeaux tak wiele do Szczecina syropu, że tu go nawet za bezcen sprzedać nie można.

Od brzegów Menu d. 23 Października.

Głównym celem podróży Xcia Metternicha do Hanoweru zdaie się podług wszelkiego podobieństwa bydź umowienie się względem zgodnego postępowania posłów Austryiackiego i Angielskiego przy Porcie, zwłaszcza, iż oba Dwory pragną utrzymać pokóy. Dywan przesłać miał odpowiedź na ostatnią Rossyyską notę w nader umiarkowanym tonie do Petersburga.

W Xięstwie Nassauskiem zabroniony wyraźnie został werbunek dla Greków.

W W. Xięstwie Darmstadtskim zniesiona została konfiskata maiątku; nowa ustawa naznacza pieniężną karę za uchodzenie przed służbą woyskową wedle okoliczności od 150 do 3000 Zr. W czasach woiennych będzie ta kara podwoiona.

W Paryżu wystawiana teraz iest z wielkiemi oklaskami opera w ięzyku Francuzkim "Kupiec Hamburgski," z muzyką Kreutzera. Zdaie się ona bydź naśladowaniem skąpca Moliera.

Legacyia Hanowergska w Frankforcie odebrała niespodzianie wiadomość, iż Król Angielski przybędzie d. 26 b. m. do Homburga, a d. 27 uda się przez Frankfort do Ludwigsburga, dla odwiedzenia siostry swoiey, Królowey Wirtembergskiey, wdowy. Jeneralna Dyrekcyia Pocztowa Frankfortska wysłała natychmiast do Hanoweru Jeneralnego Inspektora poczt Barona Vrints, aby Monarchę przez kray Taxis przeprowadził.

Król Szwedzki Gustaw 3ci mówił na radzie państwa d. 26 Kwietnia 1774 iak następuie: "Sądzę, iż Panowie Radcy zgodzą się ze mną, że wolność druku w ogóle nie iest szkodliwą, ale nadużycie iey tylko iest niebezpiecznem. Nadużycie pochodzi z słabości ludzkiey, która wśliźga się w naylepsze urządzenia. Nie chcąc dopuścić użytecznego urządzenia z obawy nastąpić mogącego nadużycia, nie uczyniłoby się nic chwalebnego dla publiczności. Gdyby wolności druku dozwolonem było w zeszłym wieku oświecić Monarchę względem prawdziwego iego dobra i szczęścia poddanych, możeby Karol 11ty nie był kosztem publicznego bezpieczeństwa takich urządzeń poczynił, które władzę Królewską obrzydziły i przyczyną były utraty prowincyy, które pod iego synem od tego państwa odpadły, i wszystkich tych nieszczęść, które się dopiero ukończyły. Gdyby wolność druku oświecić mogła była Karola 12go względem prawdziwey iego chwały, szlachetny ten Król

byłby zapewne przesłał na rządzeniu szczęśliwym ludem, i nieszukał panowania nad obszernemi pustyniami. W Anglii nie było wolności druku, gdy Karol 1wszy położył głowę pod toporem, lub gdy Jakób 2gi, przymuszony uciekać z kraiu, dziedziczny swóy tron zostawił dumnemu swo emu zięciowi; prawo to otrzymał dopiero ten naród w całey mocy na końcu panowania Wilhelma 3go lub na początku Domu Hanowerskiego. Przez wolność druku dowiaduie się Król prawdy, którą nader troskliwie i niestety bardzo często przed nim ukrywaią. Urzędnikom przynosi tę korzyść, iż odbieraią zasłużone i nieoszczerce pochwały, lub mają sposobności obiaśnić publiczność względem fałszywego wykładu postępowań swoich. Lud nakoniec uzyskuie przez nią bezpieczeństwo zanoszenia skarg swoich; ma pociechę, iż użalić się może i razem przekonać, że skarga nie iest mu zabroniona.„

Z Sztokólmu d. 19 Października.

Odsłonienie posągu Karola 13go nastąpi d. 5 Listopada. Na ten dzień ziadą do stolicy wszyscy kapitanowie kraiu, i celnieysi officerowie woyska Szwedzkiego. Nad faierwerkiem, który dnia tego będzie spalony, pracowano kilka miesięcy w Sztokolmie, Gotenburgu, Christianstad i Karlskronie. D. 7 i 8 będzie także miasto z powodu urodzin Królowey oświecone i Król da bal w letnim zamku Rosersberg.

W Szwecyi ziawiła się nowa sekta pod nazwiskiem Czytelnego towarzystwa; założycielem iey iest uwolniony od służby żołnierz, a stronnikami okoliczni włościanie. Głownym iey artykułem iest: że człowiek iedynie przez wiarę, nie zaś przez czyny, zbawionym bydź może. Sekciarze ci szanuią tylko Biblią i pisma Lutra, duchownemi pogardzaią.

Dnia 5 i 6 Listopada 1821.
Cena zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
— Pszenicy	24 —	23 —	19 —	15 19
Korzec Zyta	20 —	19 —	18 —	17 —
— Jęczmienia	12 —	11 —	10 —	9 —
— Owsa	5 6	5 —	4 6	— —
— Jagieł	37 —	36 —	35 —	33 —
— Grochu	16 —	15 —	14 —	13 —
— Rzepaku	17 —	15 —	13 —	18 —

W Gdańsku dnia 26 Października.

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od Złp.	860	do	1100.
Żyta	— —	460	—	520.
Jęczmienia	— —	280	—	300.
Owsa	— —	260	—	280.
Grochu	— —	360	—	400.

Bieg Pieniędzy
W Krakowie d. 6 Listopada.

		Złp.	gr.
Czer: Zł: Holl: monetą Courant		20	—
— detto Cesarski	. . . — .	19	15
Fryd. Pruskie	. . . . — .	35	—
Luidor	. . . . — .	37	—
zoto frankowy	. . . . — .	32	15
Szeiny Wiedeńskie za 100	— .	232	—
Złoty ryński Szeinami	. — .	1	21

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek, to iest: dnia 8 Października, dana będzie Komedyia w 3ch aktach, z francuzkiey przez L. Dmuszewskiego wierszem naśladowaney, pod nazwiskiem: *Odwet*, czyli *Barbara Zapolska.* — Zakończą spektakl wyborowe sceny z Komedyio-Opery, pod nazwiskiem: *Kochankowie przemienieni.*

W Niedzielę dane będą: Komedyia w 3 aktach, *Wieczór Modny*, zakończy Komedyio - Opera. *Obiadek z Magdusią.*

DONIESIENIA.

W handlu Jana Nep: Waltera i Kompanii w Krakowie pod Nrem 499 znayduie się skład Not muzycznych drukowanych na różne instrumenta po mierney cenie.

Prezes Sądu Appellacyynego Wolnego, Niepodl: i ściśle Neutr: Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stósownie do przepisu Art: 118 Kodexu Cywilnego, podaie ninieyszym do powszechney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi kraiu tuteyszego, wyrokiem swoim z d. 21 Maia r. b. na powództwo Andrzeia Milka włościanina w wsi Poltoczowice w Gminie Pisary, Okręgu Krzeszowickim zamięszkałego, wydanym, nakazał wyszukiwanie Kaietana Woyciechowskiego, w mieyscu ostatniego swego zamieszkania w wspomnioney wsi Poczultowicach od lat czterech nieprzytomnego, poleciwszy dalsze dochodzenie nieprzytomności Sędziemu Pokoiu Okręgu Krzeszowickiego. — W Krakowie dnia 27 Sierpnia 1821.

Nikorowicz.
Raubach, Sekr: Sąd: Appel:

Prezes Sądu Appellacyynego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stosownie do przepisu Art: 118 Kodexu Cywilnego, podaie ninieyszym do powszechney wiadomości; iż Trybunał I. Instancyi kraiu tuteyszego, na powództwo Salomei Kazibutowskiey, w Russocicach, Gminie Rybna, Okręgu Krzeszowickim zamieszkałey wydał w dniu 15 Września r. b. wyrok stanowczy, którym nieprzytomność Kazimierza Kazibutowskiego, męża powodki żadney o ssobie wiadomości niedaiącego, uznaną została. — W Krakowie d. 21 Września 1821.

Piekarski.
Raubach, Sekr: Sąd: Appel:

Niżey podpisany, ma honor zawiadomić, iż będąc osobiście na ostatnim iarmarku w Lipsku, zgromadził do swego Składu w Sukiennicach będącego, znaczną partyią Sukien, Double, Brochów, Kaźmierów, Kortów, Wigoniów, w różnych kolorach i gatunkach, z pierwszych Fabryk Francuzkich, iako to: Sedan, Louvier, Vervier, Niederlandskich; oraz kamizelki kolorowe i Piki Angielskie, co wszystko za pomierną i rzetelną cenę (á prix fixe) przedawać ofiaruie. — W Krakowie d. 22 Października 1821 r.

Kajetan Fuchs.

Prezes Sądu Appellacyynego Wolnego Niepodległego [i] ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stosownie do przepisu Artykułu 118 Kod: Cywilnego, podaie ninieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi kraiu tuteyszego, wyrokiem swoim z dnia 10 Maia r. b. na powództwo Małgorzaty Jasiaczki włościanki we Węgrzu, w okręgu kraiu tuteyszego położoney, zamieszkałey, wydanym, nakazał śledzenie Michała Jasiaka Męża powódki, w mieyscu ostatniego zamieszkania iego we wsi Węgrzu, więcey od lat czterech nieprzytomnego, i żadney wiadomości o sobie niedaiącego, poleciwszy dalsze dochodzenie nieprzytomności Sądowi Pokoiu Okręgu Mogilskiego. — W Krakowie dnia 17 Września 1821 roku.

Piekarski.
Raubach, Sekr: Sąd: Appel:

Bracia Hauli z Hollandyi przybywszy do Krakowa z znaczną ilością drzewek owocowych okolizowanych i szczepionych tak karłów, iako i wysoko rosnących, tudzież wybornych kwiatów do sadzenia, polecaią się miłośnikom ogrodów, i ofiaruią one po iak naymierniey szey cenie. Mięszkaią na Stradomiu pod N. 15 i znakiem róży u P. Ripperta.